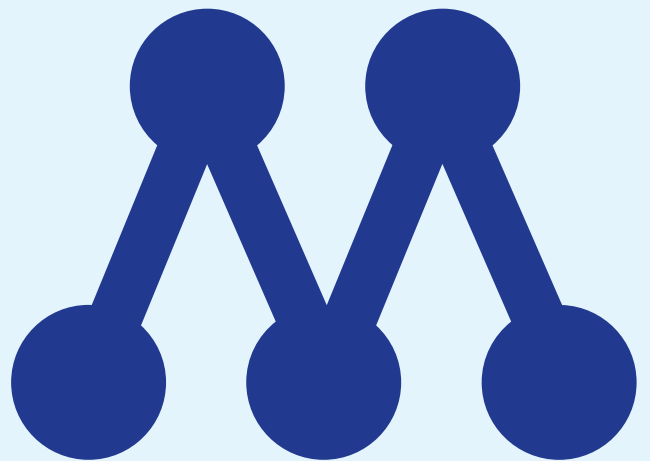


MALMÖMODERATERNAS

# VALMANIFEST

2026





## **Vi vill bygga ett rättvist Malmö där ansträngning alltid lönar sig och där människor får möjlighet att forma sina egna liv. Så ser verkligheten inte ut idag.**


Allt fler Malmöbor kämpar för att få ekonomin att gå ihop och ser sina skattepengar slösas bort av politiker som inte bryr sig om att pengarna kommer från hårt arbete. Barnfamiljer flyttar från Malmö när ekvationen inte går ihop – man har inte råd att bo kvar och samtidigt ge barnen en trygg uppväxt och en skolgång som lägger en god kunskapsgrund för resten av livet.

Samtidigt har hög arbetslöshet och misslyckad integration splittrat vår stad. Bidragsberoende har tillåtits att gå i arv mellan generationer och barnen får inte möjlighet att bryta sig loss från föräldrarnas utanförskap. När de yttersta konsekvenserna av det är tydliga, när barn mördar och mördas, eller förtrycks i hederns namn, har de ansvariga i vuxenvärlden haft de tidiga signalerna rakt framför ögonen länge, men valt att titta bort.

Det som ska vara kärnan i välfärden – skolan, förskolan och äldreomsorgen – är för många en otrygg plats. Elever som vill lära sig får betala priset när vuxna inte tar sitt ansvar och sätter tydliga gränser. Äldre Malmöbor som arbetat och gjort rätt för sig hela livet blir omyndigförklarade och får inte längre bestämma själva.

Det är konsekvensen av ett långvarigt socialdemokratiskt maktinnehav, men det behöver inte vara så. Malmö förtjänar politiker som bryr sig och gör allt för att förbättra människors vardag. För att bygga en rättvis stad måste de hinder som begränsar människor rivas. Då är den egna ansträngningen det enda som spelar någon roll.

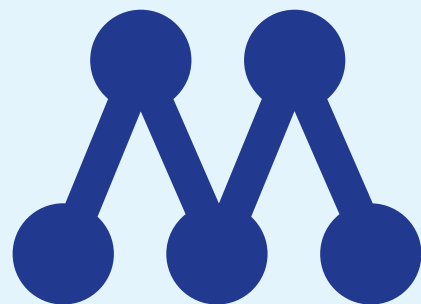
### **Detta är Malmömoderaternas valmanifest – för ett rättvist Malmö.**

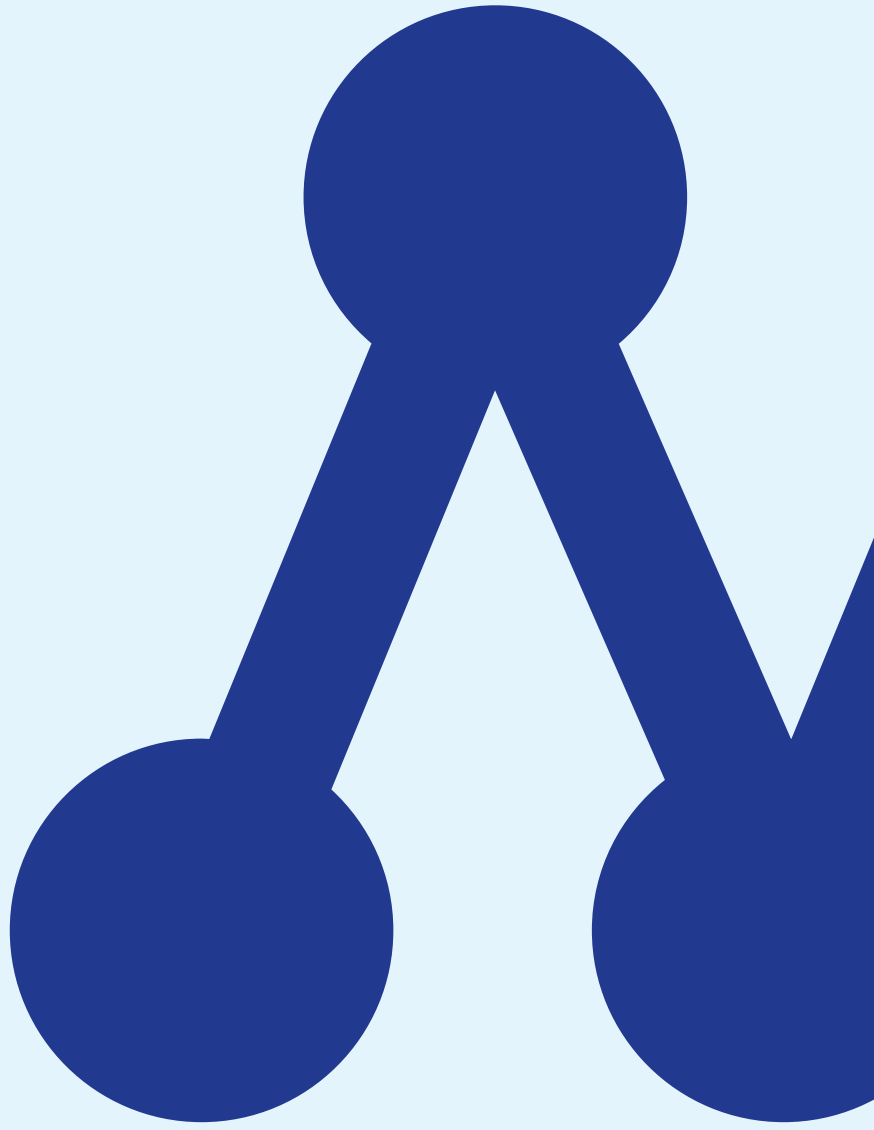


**Helena Nanne**

*Oppositionsråd och kandidat till kommunstyrelsens ordförande*

*28 mars 2026*





# INNEHÅLLSFÖRTECKNING

|  |    |
|--|----|
| Ekonomi & skatt .....                      | 6  |
| Grundskola & gymnasium .....               | 7  |
| Förskola .....                             | 10 |
| Jobb & arbetslinjen .....                  | 11 |
| Integration .....                          | 13 |
| Förebyggande arbete mot kriminalitet ..... | 15 |
| Trygghet .....                             | 16 |
| Företagsklimat & näringsliv .....          | 19 |
| Kultur, fritid & nattliv .....             | 20 |
| Äldreomsorg & hemtjänst .....              | 22 |
| Funktionsstöd .....                        | 25 |
| Miljö & klimat .....                       | 26 |
| Stadsutveckling & infrastruktur .....      | 28 |

# EKONOMI & SKATT

Det ska alltid löna sig att arbeta och anstränga sig. Du som går upp på morgonen, tar ansvar och bidrar, ska också få behålla mer i plånboken. När fler jobbar och gör rätt för sig stärks både den egna friheten och hela samhället.

Dina skattepengar ska användas med respekt för att de kommer från hårt arbete. Välfärdens kärna, som skola och äldreomsorg, ska prioriteras framför skatteslöseri och en växande byråkrati. En ansvarsfull ekonomisk politik är rättvis för Malmöborna och kräver tydliga prioriteringar, ordning och mod att ompröva det som inte fungerar.

Pengarna ska användas där de gör störst nytta för Malmöborna. Stadens verksamheter ska arbeta mer effektivt genom digitalisering och automatisering för att minska byråkratin och frigöra resurser till välfärden. Organisation och arbetssätt ska granskas systematiskt och jämföras med andra kommuner för att kunna förbättras. Undervisning i klassrummet, händer i äldreomsorgen och ökad trygghet på våra gator går före kommunikatörer, PR-kampanjer och omfattande administration. Vi accepterar inte att kommunala byggprojekt blir extremt dyra på grund av bristande kostnadskontroll och att det går ut över välfärdens kärna.

Alla utbetalningar av bidrag ska vara noggrant kontrollerade. Skattebetalarnas pengar ska gå till den som har rätt till dem. Kontroller och uppföljning ska stärkas för att motverka felaktiga utbetalningar, bidragsfusk och utnyttjande av välfärdssystemen.

Kommunalskatten ska sänkas för att du ska få behålla mer av dina egna pengar. En orättvist hög skatt påverkar alltför många Malmöborns möjlighet att få ekonomin att gå ihop och försämrar den ekonomiska effekten av att lämna bidragsberoende för att börja jobba. Den slår hårt mot alla yrkesgrupper och inkomstnivåer. Den påverkar stadens attraktionskraft och konkurrenskraft. En lägre kommunalskatt gör det mer lönsamt att arbeta och utbilda sig. Det gör Malmö mer attraktivt för både människor och företag.

Parkeringsavgifterna ska sänkas och tas bort där de inte fyller ett syfte. De orättvisa höjningarna av boendeparkeringsavgifterna ska återställas för att den som är beroende av bilen för att få ihop livspusslet inte ska straffas. Handeln ska inte begränsas av att det är för dyrt att ta bilen till butiken.

Nästan vart fjärde barn i Malmö växer upp i fattigdom. Det är en utveckling som bara kan brytas genom att alla som kan jobba har ett jobb att gå till, men det finns mer att göra för att lindra de värsta ekonomiska konsekvenserna av arbetslöshet och utanförskap. Insatser som budget- och skuldrådgivning, och ett vräkningsförebyggande arbete, kan vara helt avgörande och måste prioriteras.

Hemlösheten ska bekämpas genom att Malmöborna får en tillräckligt god ekonomi för att kunna efterfråga en bostad på bostadsmarknaden.

Ett rättvist Malmö byggs genom arbete, ansvar och tydliga prioriteringar. Genom att du får mer pengar i plånboken och samtidigt kan lita på att skattepengarna används till rätt saker blir vår stad både ekonomiskt hållbar och sammanhållningen starkare.

### **Därför ska vi:**

- Granska och stoppa slöseriet med skattepengar
- Inrätta en effektivitetskommission
- Effektivisera stadens verksamheter med fokus på minskad administration och prioritering av kärnverksamheten
- Minska antalet kommunikatörer
- Öka kostnadskontrollen på byggprojekt
- Sänka kommunalskatten
- Sänka parkeringsavgifterna
- Satsa på budget- och skuldrådgivning
- Förstärka det vräkningsförebyggande arbetet

## **GRUNDSKOLA & GYMNASIUM**

Malmö skolor ska ge alla barn en god utbildning. På så sätt läggs grunden för att forma sitt eget liv genom arbete och egen försörjning. När skolan fungerar öppnas dörrar. När den inte gör det stängs framtiden. Det handlar om att ge alla barn som växer upp i Malmö en rättvis chans.

Många får en bra start i livet i Malmö skolor, men skillnaderna är stora och problemen tydliga. Kunskapsresultaten är för låga i många skolor och alltför många lämnar grundskolan utan fullständiga betyg och möjlighet att läsa vidare på gymnasiet. Undervisningen ska bygga på hög kvalitet och höga förväntningar på alla elever. De ska möta en traditionell kunskapsskola med fokus på kärnämnen, främst svenska och matematik. Tidiga och strukturerade insatser ska sättas in när elever riskerar att halka efter, exempelvis genom speciallärare. Nivåbaserat lärande ska göra undervisningen mer träffsäker, både för elever som behöver extra stöd och för särskilt begåvade elever som behöver större utmaningar. Fler skolor ska profilera sig inom musik, idrott och språk.

Skolan ska fokusera på läsning och skrivande. Fysiska böcker och bemannade skolbibliotek är avgörande för språkutveckling. Digitala verktyg kan vara ett komplement, men ska inte ersätta lärarledd undervisning. Klassrum ska möbleras för struktur, fokus och tydligt ledarskap.

Behöriga lärare med hög kunskap som kan motivera och inspirera elever är en avgörande faktor för höjda resultat. Lärarna ska ha goda arbetsvillkor, en trygg arbetsmiljö och möjlighet att utvecklas. Det ska löna sig att anstränga sig och att såväl jobba som stanna kvar på skolor med större behov. Lärare ska avlastas från administration genom exempelvis studentmedarbetare eller annan stödpersonal för att frigöra tid till undervisning, planering och uppföljning.

Vi vill minska klasstorlekarna i skolorna för att ge lärarna mer tid med eleverna. Mindre klasser ger lärarna bättre möjligheter att se varje elev, följa kunskapsutvecklingen och ge stöd när det behövs. Det stärker såväl studieron som arbetsmiljön, förbättrar undervisningen och ger fler elever förutsättningar att nå kunskapskraven.

Studiero och trygghet är en förutsättning för kunskap. Lärarens auktoritet ska vara tydlig och de verktyg som finns för ordning i skolan ska användas fullt ut. Lärare ska veta att de har stöd att agera i stökiga situationer. Fler vuxna i skolan stärker tryggheten. Den som utsätter andra för allvarliga kränkningar eller våld ska vara den som byter skola, inte den som drabbas.

Olämpliga vuxna ska hållas borta från Malmös skolor, därför ska provanställning vara regel vid samtliga anställningar och bakgrundskontroller alltid genomföras. Alla misstänkta brott i skolan ska mötas med en tydlig konsekvens och som huvudregel alltid polisanmälas. En visselblåsarfunktion för elever ska också införas i syfte att förebygga, upptäcka och motverka olämpligt beteende, sexualbrott och gränsöverskridande beteende från vuxna.

Arbetet mot alla former av rasism ska stärkas och vara samordnat, tydligt och likvärdigt. Skolan ska arbeta aktivt för respekt, höga förväntningar och ett klimat där alla elever kan känna sig trygga och inkluderade. För att stärka kunskaperna i svenska språket och säkerställa att vuxna kan ingripa ska svenska vara det gemensamma språket under hela skoldagen. Rasism, diskriminering och kränkningar ska alltid mötas med tydliga åtgärder, konsekvenser och polisanmälan. Hedersrelaterat våld och förtryck ska aldrig tillåtas begränsa elever.

Ledarskap i skolan är avgörande. Rektorer är de viktigaste cheferna i Malmö stad, deras mandat ska vara starkt och förenas med höga förväntningar. De ska ha tidsbegränsade förordnanden med tydlig uppföljning av resultat och arbetsmiljö för såväl elever som personal. Vid allvarliga missförhållanden måste ledarskapet kunna ifrågasättas för att vända utvecklingen.

Läxhjälp ska finnas på alla skolor och lovskola ska användas konsekvent när elever inte når målen. Det kan inte vara ett alternativ att vägra delta och att föräldrar inte engagerar sig. En avslutad utbildning är den viktigaste insatsen vi kan ge våra barn för att de ska lyckas i livet, därför ska möjligheten till kommunalt sommarjobb förutsätta att man deltar i lovskola om man inte klarar kunskapsmålen.

Skolfrånvaro är en växande problematik som ofta hänger samman med svaga kunskapsresultat och psykisk ohälsa. Det ska tas på största allvar och mötas med snabb samverkan mellan skola, socialtjänst och föräldrar. När frånvaron är långvarig ska skolpengen istället användas till insatser för att få tillbaka eleven till skolan.

Barn som mår bra får bättre förutsättningar att klara skolan. Därför vill vi utöka mängden motion på schemat och stärka elevhälsan. Skillnader i simkunnighet mellan flickor och pojkar är oacceptabelt och måste åtgärdas. En elevakut ska införas för att barn som mår dåligt ska få snabb hjälp i skolan istället för att vänta på annan vård.

Vi vill se över den relativa närhetsprincipen så att familjer får större inflytande över skolvalet. Föräldrar ska kunna välja skola utifrån tydlig information om kvalitet, trygghet och kunskapsresultat oavsett om skolan är kommunal eller fristående.

Skolan ska förbereda eleverna för arbetslivet. Studie- och yrkesvägledningen ska stärkas och kopplas tydligare mot de behov som finns på arbetsmarknaden. Vi vill införa SAO-jobb, som ger högstadiel elever inblick på arbetsmarknaden genom att under ett par timmar i veckan arbeta hos företag. Alla gymnasieelever ska få möjlighet att driva företag genom Ung Företagsamhet.

### **Därför ska vi:**

- Ge tidiga stödinsatser till elever som halkar efter
- Införa nivåbaserat lärande
- Satsa på fysiska böcker och bemannade skolbibliotek
- Minska klasstorlekarna
- Återupprätta lärarnas auktoritet
- Använda alla verktyg som finns för studiero och trygghet
- Säkerställa att det är förövare, och inte offer, som ska byta skola vid allvarliga kränkningar och våld
- Polisanmäla alla brott som sker i skolan
- Införa en visselblåsarfunktion för barn
- Införa tidsbegränsade rektorsförordnanden
- Införa läxhjälp på alla skolor
- Se till att alla med underkända betyg går lovskola
- Skärpa uppföljningen av frånvaro i samverkan med socialtjänsten
- Öka mängden fysisk aktivitet på schemat
- Införa en elevakut
- Se över den relativa närhetsprincipen
- Förstärka studie- och yrkesvägledningen
- Införa SAO-jobb
- Ge alla gymnasieelever möjlighet att driva UF-företag

# FÖRSKOLAN

I förskolan tar barnen sina första kliv mot resten av livet. Det är i förskolan språket formas, nyfikenheten väcks och grunden läggs för såväl lärande som självständighet. Förutsättningarna barnen får i förskolan kan påverka hela livet. Idag ser vi stora skillnader i barns utveckling i tidig ålder, inte minst i språkutvecklingen. Många barn börjar förskoleklass utan tillräckliga kunskaper i svenska och riskerar att hamna efter från start.

Vi vill stärka Malmös förskolor för mer tid med varje barn, bättre arbetsmiljö och starkare språkkunskaper. Förskolan ska ge barnen en trygg start i livet och vara en plats där både barn och personal får rätt förutsättningar oavsett om man väljer en kommunal eller fristående förskola.

Barngrupperna är ofta stora och personalen pressad. Det påverkar barnens möjligheter till lärande och gör det svårt att rekrytera kompetent och trygg personal. Därför måste barngrupperna minska och personaltätheten öka.

Förskolepersonalen ska värderas högre. Ett tydligt löneyft för förskollärare och kvalificerade barnskötare behövs för att attrahera och behålla kompetent personal. Andelen utbildade förskollärare ska öka, särskilt i områden där behoven är störst. Det ska ske genom riktade satsningar och kompetensutbyte, så att fler erfarna förskollärare arbetar där språkutmaningarna och behoven är stora. Kompetensutvecklingen ska genomlysas, så att fortbildning håller hög kvalitet, är relevant för förskolans uppdrag och bidrar till att barnen får en bättre utbildning.

Arbetet med det svenska språket i förskolan är avgörande för integrationen och för att barnen ska få en rättvis chans att slippa ärva sina föräldrars utanförskap. Personalens språkkompetens ska inventeras och utvecklas i nära samarbete med universitetet. Det måste ställas högre krav på att de som anställs i Malmös förskolor kan prata, förstå och lära ut svenska.

Vi vill införa språkförskolor för de barn som är i behov av det för att kunna tillgodogöra sig undervisningen när de börjar skolan. En utökad treårskontroll ska innehålla en språkscreening och barnets språknivå ska dokumenteras för att stöd ska kunna sättas in i tid och följa barnet genom hela utbildningskedjan.

Förskolan är en viktig länk till familjen. Fler öppna förskolor och familjecentraler ska ge bättre stöd till hela familjen och erbjuda svenskundervisning. När föräldrar stärker sitt språk stärks också barnens möjligheter.

Förskolan ska vara en trygg plats där barn skyddas och där vuxna vågar agera när något inte står rätt till.

All personal ska utbildas i att upptäcka och agera mot hedersrelaterat våld och förtryck. Utbildningsinsatserna ska följas upp för att säkerställa att de får effekt. Förskolans arbete med orosanmälningar ska stärkas och rutinerna ska vara tydliga och kända i hela organisationen. Vi vill också införa en särskild barnhälsofunktion i förskolan för att tidigt kunna identifiera stödbehov och fånga upp barn som riskerar att fara illa eller visar tidiga tecken på dåligt mående eller andra sociala problem

En stark förskola ger barn trygghet, språk och framtidstro. Det är här Malmös framtid börjar.

### **Därför ska vi:**

- Minska barngruppernas storlek
- Öka personaltätheten
- Anställa fler utbildade förskollärare där behoven är störst
- Höja lönerna för förskollärare och kvalificerade barnskötare
- Genomlys personalens språkkompetens och åtgärda brister genom utbildning
- Dokumentera barnens språknivå och föra vidare till skolan
- Införa språkförskolor
- Utöka treårskontrollen med språkscreening
- Införa språkkrav för anställning i Malmös förskolor
- Öppna fler öppna förskolor och familjecentraler med svenskundervisning för föräldrarna
- Utbilda all personal för att upptäcka och agera mot hedersrelaterat våld och förtryck
- Införa en barnhälsofunktion

## **JOBB & ARBETSLINJEN**

Det är orimligt att Malmös arbetslöshet är bland de högsta i hela Sverige samtidigt som företagen behöver anställa och platser på vuxenutbildningen står tomma. Under lång tid har människor som skulle kunna jobba blivit lämnade utanför, utan vare sig krav eller insatser för att komma närmre arbetsmarknaden. Det har fått förödande konsekvenser för Malmö. Tusentals människor som hade kunnat bidra och stå på egna ben har blivit beroende av andra hårt arbetande människor för sin försörjning.

Det ska alltid löna sig mer att jobba än att leva på bidrag. Därför ska Malmö stad aldrig betala ut mer i bidrag än vad lagstiftningen kräver.

Alla som kan jobba ska mötas av möjligheter att utbilda sig, utvecklas och ta ett jobb. Att ställa krav är att bry sig, därför ska arbetslösa aktiveras motsvarande arbetsförmåga.

En ansökan om bidrag ska snabbt mötas med en kartläggning av utbildningsnivå, kunskaper och erfarenheter för att rätt insats ska kunna sättas in direkt.

Insatserna ska utgå från behoven på arbetsmarknaden och vad som faktiskt fungerar i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Storskaliga projekt med kommunala låtsasjobb ska ersättas med individuellt utformade insatser, såväl civilsamhället som företag ska kunna vara med och bidra till att fler kommer närmre jobb och egen försörjning. Man ska kunna kombinera utbildning, praktik, matchning mot företag och aktivt jobbsökande med stöd. Aktivitetskravet ska följas noga på individnivå – ingen ska glömmas bort. Det ska inte ställas lägre krav eller förväntningar baserat på kön eller bakgrund.

Utbudet av utbildning, såväl gymnasieutbildning som vuxenutbildning, ska riktas mot bristyrken. Fler ska gå utbildningar där yrkeskompetens kombineras med det svenska språket. Vi vill införa ett valfrihetssystem i vuxenutbildningen med resultatbaserad ersättning. Aktörer som levererar goda resultat och leder arbetslösa till arbete ska premieras. Kvalitet och resultat ska vara det som avgör vilka som får vara med och bidra till att sänka arbetslösheten.

Yrkesprogram som leder till jobb ska prioriteras på Malmös gymnasieskolor, exempelvis genom att starta bygg- och anläggningsprogrammet och utöka platserna på industriprogrammet. Körkortsutbildning ska vara en naturlig del av yrkesprogrammen. Företagen som behöver rekrytera ska ha en naturlig väg in på skolorna för att utbildningen ska spegla verkliga behov och kontakter ska kunna knytas tidigt, exempelvis genom praktik- och VFU-platser.

Malmö har många jobb i servicesektorn och för högkvalificerade akademiker. Däremot saknas många av de jobb som kan nås med relativt kort utbildning. Samtidigt har stora företag inom exempelvis tillverkningsindustrin valt att flytta eller bygga ut i andra kommuner, för att de inte fått ta del av mark och fått ett bättre bemötande på annat håll än Malmö. Det var industrin som en gång byggde Malmö. Nu kan industrin spela en avgörande roll igen, om man bara får förutsättningarna och en plats i vår stad. Då krävs tillgång till såväl rätt kompetens som mark, men Malmö kan också göra mer för att skapa en innovationsmiljö för tillverkande företag. Därför ska en industriinkubator etableras där företag som vill starta eller expandera inom industrin kan få stöd, rådgivning och kontakt med kapital.

Unga måste tidigt få kontakt med arbetslivet. Vi vill arrangera en årlig sommarjobbsmessa där företag och unga möts direkt. De kommunala sommarjobben kan ge viktiga erfarenheter på ett CV, men måste också få en starkare koppling till arbetsmarknaden genom att man får lära sig hur en rekryteringsprocess går till. Sommarjobben ska kopplas till deltagande på lovskola, eftersom en avslutad utbildning är helt avgörande för att få jobb i framtiden.

På andra sidan Öresund är arbetslösheten mycket lägre och företagen behöver anställa. Det är ett slöseri att möjligheterna som det innebär inte används mer. Därför ska Malmö utveckla ett betydligt mer omfattande och tätare samarbete med danska kommuner och arbetsgivare för att möjliggöra matchning mellan arbetslösa och lediga jobb. Lärlingsplatser och praktikplatser i Danmark ska vara lika naturligt som att ta en plats i Malmö.

Malmö ska vara en stad där utbildning leder till jobb, där företagen har tillgång till rätt kompetens och där unga tidigt får en plats på arbetsmarknaden.

### **Därför ska vi:**

- Korta tiden från att man ansöker om bidrag tills att man får en insats
- Stoppa utbetalningar av högre bidrag än vad lagstiftningen kräver
- Utforma arbetsmarknadsinsatser individuellt, baserat på beprövad erfarenhet och utifrån arbetsmarknadens behov
- Storsatsa på vuxenutbildning mot bristyrken
- Införa valfrihetssystem i vuxenutbildningen med resultatbaserad ersättning
- Utöka yrkesprogrammen på gymnasiet
- Säkerställa att industriföretag som vill anställa kan få mark
- Starta en industriinkubator
- Införa en sommarjobbsmessa för unga
- Koppla ihop de kommunala sommarjobben med sommarskola
- Öka samarbetet över Öresund för att matcha mot lediga danska jobb och praktikplatser

## **INTEGRATION**

Integration i Malmö ska bygga på arbete, språk, ansvar och gemensamma värderingar. Det gäller både dem som kommer hit och dem som redan lever i Malmö men ännu inte fått en väg in i arbete och egen försörjning. Man ska mötas av tydliga förväntningar och få förutsättningar att anpassa sig. Bidragsberoende får aldrig bli en permanent lösning. Ett samhälle som inte ställer krav riskerar att cementera utanförskap och skapa djup splittring. Ett samhälle som kombinerar krav med rätt stöd skapar möjligheter och gemenskap. Kravlösheten och de låga förväntningarnas rasism måste få ett slut.

Vi vill samla insatserna i ett Sverigecentrum där SFI, samhällsorientering och kunskap om svenska lagar, värderingar och kultur förenas med ett tydligt fokus på eget ansvar och skötsamhet. Språket, förståelsen för samhällets spelregler och vägen till jobb ska hänga ihop. Fullt deltagande i insatser ska vara en förutsättning för utbetalt bidrag. Etableringstiden ska kortas och de som sköter sig ska bli en del av vår gemenskap.

Att lära sig svenska är helt avgörande för att bli en del av samhället. Det handlar inte bara om att förstå och prata svenska för att kunna få ett jobb – man måste lära sig språket för att förstå sina rättigheter och leva upp till sina skyldigheter. Kvaliteten på SFI-undervisningen måste höjas. Det måste gå snabbare att ta sig igenom utbildningen och avhoppet ska bli färre. Fler ska läsa kombinerade yrkesutbildningar med SFI.

Värderingar är en förutsättning för integration. Vi accepterar inte att människor begränsas och fråntas möjligheten att bestämma över sitt eget liv. Demokratiska spelregler, jämställdhet och barns rättigheter är inte förhandlingsbara. Hedersrelaterat våld och förtryck är ett allvarligt hot mot individens frihet och oförenligt med ett öppet och jämställt samhälle. Flickor och pojkar som lever under kontroll, hot eller våld ska veta att samhället står på deras sida.

Vi vill kartlägga förekomsten av hedersförtryck i skolor och förskolor för att få en tydlig bild av omfattningen. Statistik och uppföljning av hedersvåld ska utvecklas så att insatserna blir träffsäkra och långsiktiga. Personal inom stadens verksamheter, som skola, förskola och socialtjänst, ska få fördjupad kompetens för att upptäcka och agera mot alla former av hedersrelaterade begränsningar. Rutiner för orosanmälningar ska vara tydliga och kända. Resursteam med särskild kompetens ska förstärkas och en stödfunktion ska finnas för yrkesverksamma som hanterar komplexa ärenden.

Integration är inte värdeneutral. Den bygger på arbete, ansvar, jämställdhet och individens frihet. Malmö ska vara en stad där dessa principer gäller för alla oavsett bakgrund.

### **Därför ska vi:**

- Införa Sverigecentrum där SFI, samhällsorientering och arbetsmarknadsinsatser samlas
- Kräva fullt deltagande i insatser för att få bidrag
- Satsa på fler kombinationsutbildningar med yrkeskunskaper och svenska språket
- Kartlägga hedersrelaterat våld och förtryck
- Utbilda personal för att upptäcka och agera mot hedersrelaterat våld och förtryck
- Förstärka stödfunktionen för hedersärenden

# FÖREBYGGANDE ARBETE MOT KRIMINALITET

När barn rekryteras in i kriminalitet har samhället redan misslyckats flera gånger. Signalerna finns ofta där tidigt i form av skolfrånvaro, psykisk ohälsa och normbrytande beteende. Det är oacceptabelt att de kriminella nätverken är bättre på att fånga upp signalerna och utnyttja dem än de offentliga verksamheterna som ansvarar för att skydda barnen. Samhället måste vara snabbare än gängen.

Vuxenvärlden måste arbeta snabbt, samordnat och konsekvent mot alla signaler på att något är på väg åt fel håll. Barnen måste få en verklig möjlighet till en annan väg så att rekryteringen till kriminalitet kan brytas. Det kan inte byggas på tillfälliga projekt, utan att alla tar sitt ansvar.

Vi accepterar inte att barn som far illa behöver stå i kö till utredning av deras situation, att utredningarna är olagligt långa och att man sedan möts av nya köer till insatser. Det leder till mänskligt lidande och ännu högre kostnader. Resurser ska omprioriteras dit behoven är som störst och socialsekreterare ska kunna avlastas av andra yrkesgrupper för att kunna arbeta under rimliga och rättssäkra förutsättningar.

Rutiner för orosanmälningar ska vara tydliga och leda till snabb bedömning och åtgärd när risk finns. Alla verksamheter som möter barn måste leva upp till sina skyldigheter. Barnets rätt till trygghet väger tyngre än vuxnas ovilja att samarbeta.

Samverkan mellan skola, socialtjänst, polis och fritidsverksamheter ska förstärkas med regionens sjukvårdsinsatser. Det ger barn med såväl fysisk som psykisk ohälsa, trauman eller neuropsykiatriska diagnoser snabbare möjlighet att fångas upp med samhällets samlade kraft. De olika verksamheterna får också enklare vägar till samarbete och uppföljning. Stöd och samverkan ska finnas på alla skolor, oavsett om de är kommunala eller fristående.

De skolsociala teamen ska byggas ut och socialsekreterare ska vara stationerade på skolorna för att vara närvarande i barnens och föräldrarnas vardag. Då kan signaler fångas upp tidigt, insatser sättas in omedelbart och förtroendet för socialtjänsten stärkas.

Ett avhoppprogram för barn, utan nedre åldersgräns, ska införas. Det är både orättvist och verklighetsfrånvänt att man måste vara vuxen för att få ett strukturerat stöd för att lämna kriminella miljöer. Civilsamhällets insatser ska komplettera de offentliga.

Barn som utsatts för eller bevittnat grovt våld bär ofta på djupa trauman. Därför ska ett särskilt traumaprogram införas. När barn utsätts för eller själva begår brott ska hela familjen få ett samlat krisstöd.

Barn med funktionsnedsättning är särskilt sårbara för rekrytering till kriminella miljöer. Rekryteringen ska kartläggas och skyddet runt barnen måste säkerställas.

Barn som placeras på boenden eller får insatser från socialtjänsten ska möta trygga och lämpliga vuxna. Därför ska säkerhetsprövning införas vid myndighetsutövande tjänster och en visselblåsarfunktion för barn och unga ska införas för att man tryggt och enkelt ska kunna slå larm om olämpliga vuxna.

Malmö ska vara en stad där barn fångas upp tidigt, där samhället agerar snabbt och där den som vill lämna kriminalitet möts av stöd och skydd. När barn far illa, när missbruk eller våld präglar hemmet, eller när unga riskerar att dras in i kriminalitet kan samhället inte tveka.

### **Därför ska vi:**

- Stärka socialtjänstens resurser och kapacitet för tidiga åtgärder
- Säkerställa fungerande rutiner för orosanmälningar i alla stadens verksamheter
- Inkludera sjukvården i samarbetet mellan skola, socialtjänst, polis och fritidsverksamheter
- Se till att alla skolor, även friskolor, samarbetar med socialtjänst, polis, fritidsverksamheter och sjukvården
- Bygga ut skolsociala team till fler skolor
- Stationera socialsekreterare direkt på skolorna
- Införa ett avhoppprogram utan nedre åldersgräns
- Införa ett traumaprogram för barn som utsatts för eller bevittnat grovt våld
- Bygga ut krisstödet till familjer som drabbas av kriminalitet
- Analysera och motverka rekrytering av barn med funktionsnedsättning
- Införa säkerhetsprövning vid myndighetsutövande tjänster

## **TRYGGHET**

Du förtjänar att vara trygg i din egen stad – det är en avgörande frihetsfråga. Det är orättvist att människor som gör rätt för sig känner sig otrygga i sitt eget bostadsområde, på vägen hem – eller i sitt eget hem. I vår stad ska skötsamma människor gå först. Det offentliga rummet ska tillhöra dem som lever ett laglydigt liv, inte dem som hotar, vandaliserar eller förstör.

Malmö drabbas hårt av otrygghet i olika former. Unga kvinnor begränsas av rädsla för överfall och sexualbrott. Äldres tillit till sina medmänniskor hotas av bedrägerier. Skadegörelse, öppen narkotikahandel, vansinneskörningar och återkommande ordningsstörningar har förskjutit gränser för vad som är acceptabelt.

Vi vill ta tillbaka kontrollen och säkerställa att man kan vara trygg i sin egen stad. Trygga stråk ska etableras där många människor rör sig. Otryggheten ska byggas bort. Gränder, dåligt upplysta passager och oöverblickbara miljöer ska planeras bort i nybyggnation och byggas om där det är möjligt. Snabb sanering av klotter, skadegörelse och nedskräpning ska sända en mycket tydlig signal om att det är ordning och reda som gäller. Malmö ska vara helt, rent och skadedjur, såsom råttor, ska bekämpas.

Trygghetskameror kan göra stor skillnad för tryggheten genom att förebygga brott, bidra till att brott klaras upp och att brottsoffer får upprättelse. Kamerabevakningen ska därför byggas ut och användas strategiskt på offentliga platser och vid kommunala verksamheter. Fastighetsägare, kollektivtrafiken och andra aktörer använder redan kameror i stor omfattning. Genom att samla dessa resurser i en gemensam trygghetscentral kan information delas snabbare och insatser samordnas mer effektivt.

Trafiksäkerheten ska stärkas och den hänsynslösa bilkörning som plågar många bostadsområden ska stoppas. Fler smarta farthinder ska byggas för att stoppa vansinneskörningar utan att straffa bilister som gör rätt för sig. Bullerkamerorna ska bli fler för att komma åt högljudda och störande fordon. Belysning och trafiksignaler ska förbättras så att gator och korsningar blir tryggare för både gående och cyklister.

De kommunala ordningsvakterna ska bli fler och kunna arbeta i fler delar av centrala Malmö. Deras närvaro ska prioriteras till platser där människor upplever otrygghet. Ordningsvakterna ska ingripa mot ordningsstörningar, men också vara trygga och närvarande personer för den som behöver hjälp. De ska också kunna bistå polisen i deras viktiga arbete, exempelvis mot vansinneskörningar.

Stadens verksamheter, som bibliotek, fritidsgårdar och andra mötesplatser, ska vara trygga för både besökare och personal. Den som söker sig dit ska kunna göra det utan att mötas av hot, stök eller kriminalitet. Personal ska ha tydligt stöd från kommunen att agera när människor förstör för andra eller bryter mot reglerna. Den som upprepade gånger stör ordningen ska kunna avvisas eller stängas av. Offentliga verksamheter ska vara öppna och välkomnande, men de ska aldrig acceptera otrygghet eller laglöshet.

Våld i nära relationer ska bekämpas med snabbt och tydligt stöd. Kvinnojourerna ska få långsiktiga och stabila ekonomiska förutsättningar för att stödja våldsutsatta. Den som utsätts för våld i nära relation ska få en personlig stödkontakt som hjälper till, exempelvis med olika myndighetskontakter, hela vägen från uppbrott till en trygg vardag.

Platser på skyddat boende ska aldrig vara ett hinder för att lämna ett farligt förhållande och när man tagit sig igenom det akuta behovet av skydd ska förtur ges i bostadskön.

Osäkra tider kräver stärkt beredskap. Malmö ska vara rustat för kriser, störningar och samhällshot. Kommunen ska genomföra kontinuerliga informationsinsatser för att stärka Malmöbornas beredskap. Föreningar som får bidrag av skattebetalarna ska arbeta för att stärka beredskapen. De starka krafter som finns i det civila försvaret i form av frivilliga försvarsorganisationer ska användas. Trygghetspunkter ska etableras där man kan få information och stöd vid kris.

Trygghet skapas genom konsekvent politik, tydliga regler och en kommun som står på de laglydiga människornas sida. När staden tar ansvar, när regler upprättas och när otrygghet möts med handling växer tilliten. Så bygger vi en rättvis och trygg stad.

### **Därför ska vi:**

- Bygga trygga stråk där många människor rör sig
- Öka belysningen i det offentliga rummet
- Bygga bort otrygga miljöer
- Säkerställa snabba åtgärder mot klotter, skadegörelse och nedskräpning
- Förbättra renhållningen och förstärka åtgärderna mot skadedjur
- Använda fler trygghetskameror
- Införa en trygghetscentral tillsammans med andra aktörer som använder sig av trygghetskameror
- Investera i fler bullerkameror och smarta farthinder
- Öka antalet ordningsvakter i fler delar av centrala Malmö
- Införa tydliga ordningsregler på bibliotek och andra kommunala verksamheter
- Ge ett ökat långsiktigt stöd till kvinnojourerna
- Se till att personer som utsätts för våld i nära relationer kan få förtur i bostadskön
- Ge våldsutsatta en personlig stödkontakt
- Genomföra kontinuerliga kommunikationsinsatser för ökad beredskap
- Villkora bidrag till föreningar med att man bidrar till ökad beredskap
- Förstärka samarbetet med frivilliga försvarsorganisationer

# FÖRETAGSKLIMAT & NÄRINGS LIV

Ett starkt näringsliv är grunden för jobb, tillväxt och välfärd. Malmö ska vara en stad där företag möts av service, tydlighet och tempo. Den som vill starta, driva och utveckla företag ska mötas av en kommun som hjälper till att lösa problem – inte skapar nya.

Företag ska erbjudas en samlad väg in i kommunen där stöd ges tidigt kring tillstånd, markfrågor och kompetensförsörjning. Ansvar och processer ska vara tydliga. Garantier för snabb handläggning ska införas. Om kommunen inte lever upp till en fastställd handläggningstid för exempelvis bygglov eller andra tillstånd ska ansökan per automatik bifallas där lagstiftningen tillåter. Det ger trygghet för företag som vill investera och växa.

Tillstånds- och bygglovsprocesser ska förenklas och präglas av en vilja att hitta lösningar genom utökad rådgivning. Det ska vara lätt för företag att få ett ja – därför ska tjänstemän alltid kunna bifalla ansökningar. Om en ansökan nekas ska det alltid vara ett politiskt beslut. Antalet jobb ett företag skapar ska väga tungt vid beslut om marktilldelning.

Alla tjänstemän som möter företagare ska utbildas i service, bemötande och företagandets villkor i nära samarbete med företagen. De som genomför utbildningen med goda resultat ska certifieras och certifieringen ska vara en förutsättning för att man ska kunna arbeta med företag. Företagare som upplever brister i handläggning eller bemötande ska enkelt kunna anmäla detta till en central funktion som alltid återkopplar och vid behov vidtar åtgärder.

Företag som drabbas av konsekvenser till följd av förändringar i det offentliga rummet, till exempel avstängda vägar och byggkaos, ska få tydlig information i god tid. När kommunen inte uppfyller det som utlovats ska företag kunna få ersättning.

Vi vill återinföra det tidigare näringslivsrådet där en bred representation från näringslivet möter den högsta politiska ledningen för att samtala om gemensamma framtidsfrågor. Det måste finnas en tydlig väg för företagarnas synpunkter och idéer att nå kommunens ledning och för företagen att få samlad information om vad som är på gång i Malmö.

En total översyn ska göras av alla lokala regelverk som påverkar företagare. Företag påverkas inte bara av nationell lagstiftning och EU-regler, utan också av kommunala tillståndsprocesser och lokala föreskrifter. Det är orimligt att Malmö stad förstärker en redan tung regelbörda. Onödiga krav ska tas bort och regelverk ska förenklas för att skapa större frihet.

Trygghetsfrågorna är avgörande för företagsklimatet. Den samverkan som finns mellan kommunen och Polisen ska även inkludera näringslivets företrädare så att företagens perspektiv lyfts på strategisk nivå.

Alla politiska beslut ska prövas utifrån vilken påverkan de får på företagsklimatet, på samma sätt som beslut idag prövas mot exempelvis ekonomi-, klimat- och barnperspektiv.

### **Därför ska vi:**

- Ge företagare en samlad väg in till kommunen för stöd, nödvändiga tillstånd och hjälp med kompetensförsörjning
- Garantera företagare en snabb handläggning
- Förenkla bygglovs- och tillståndprocesserna och öka rådgivningen
- Se till att ansökningar om tillstånd och bygglov alltid kan godkännas av tjänstemän samt att avslag alltid behandlas av politiker
- Låta jobbskapande väga tyngre vid marktilldelning
- Utbilda och certifiera tjänstemän i service, bemötande och företagandets villkor
- Införa en central funktion för att anmäla brister i handläggning och bemötande
- Införa en ersättningsmodell för företag som drabbas av byggkaos
- Återinföra näringslivsrådet
- Genomföra en total översyn av lokala regelverk och minska regelbördan
- Inkludera företagen i trygghetsarbetet
- Införa konsekvensprövning av beslut för företagsklimatet

## **KULTUR, FRITID & NATTLIV**

Kultur och fritid är mer än underhållning. Det är gemenskap, identitet och framtidstro. Ett rikt föreningsliv och ett levande kulturliv stärker sammanhållningen, förebygger utanförskap och gör Malmö mer attraktivt. Alla barn och unga ska ha en rättvis möjlighet att delta i kultur- och fritidsaktiviteter, oavsett bakgrund eller bostadsområde.

Idrotten spelar en avgörande roll för barns och ungas hälsa. När allt fler unga upplever psykisk ohälsa och stillasittande blir fysisk aktivitet, gemenskap och meningsfull fritid ännu viktigare. Fler barn och unga ska få möjlighet att röra på sig, delta i idrott och vara en del av ett aktivt föreningsliv. Vi vill satsa på jämställt idrottsdeltagande så att flickor och pojkar får lika möjligheter, till exempel genom att förbättra förutsättningarna för ridsporten. Fler fotbollsplaner ska byggas och en ny simanläggning i östra Malmö ska prioriteras.

Samarbetet mellan staden och föreningslivet måste präglas av respekt och pragmatism. Malmö stads uppgift är att underlätta för föreningar,

inte försvåra deras arbete. Regelverk och rutiner kring kommunala lokaler ska präglas av ett lösningsorienterat förhållningssätt så att fler verksamheter kan bedrivas och fler människor kan delta.

Kultur har ett värde i sig. Kulturarv, konst, litteratur och ideella kulturuttryck bidrar till kunskap, gemenskap och förståelse för samhället. Kulturpolitiken ska ge stabila förutsättningar och präglas av respekt för skattebetalarnas pengar. Det offentliga ska prioritera barn och ungas tillgång till kultur och bildning framför vuxnas. Politikens uppgift är att möjliggöra och värna kulturen, inte att styra dess innehåll. Principen om armlängds avstånd ska gälla.

Den svenska kulturkanon ska användas i skolan och samhällsorienteringen för nyanlända för att stärka våra gemensamma referensramar. En lokal kulturkanon med malmötisk kultur ska komplettera den nationella. Malmös konstsamling ska visas publikt och stadens kulturarv ska digitaliseras och skyddas för framtiden.

Kommunens lokaler ska nyttjas bättre för kultur och fritid efter ordinarie verksamhetstid. Biblioteken ska vara trygga och välkomnande mötesplatser med tydligt stöd för personalen att upprätthålla ordning.

Malmö ska vara en rolig stad att leva i och att besöka. Ett levande kulturliv, ett starkt nattliv och plats för evenemang gör staden attraktiv både för Malmöbor och besökare.

Kulturella och kreativa näringar ska ges bättre förutsättningar att växa. Regelverk och tillståndsprocesser ska förenklas så att fler initiativ kan bli verklighet. Tillfälliga evenemang, popup-verksamheter och kreativa kulturprojekt ska få större utrymme i stadsmiljön.

Vi vill skapa bättre förutsättningar för restauranger, krogar och uteserveringar att utveckla stadslivet. Ett levande krogliv, både på dagen och natten, bidrar till arbetstillfällena, turism och ett mer attraktivt stadsliv.

Malmö ska också kunna arrangera fler stora evenemang inom kultur, idrott och nöje. Staden ska aktivt arbeta för att locka större arrangemang och utveckla platser där konserter, festivaler och andra evenemang kan genomföras.

Vi vill utreda möjligheten att etablera ett nöjesfält eller annan större publik attraktion som stärker Malmös attraktionskraft och besöksnäring.

Malmöfestivalen är ett av stadens starkaste varumärken och en viktig mötesplats för Malmöbor. Festivalen ska utvecklas vidare med större utrymme för lokala aktörer, föreningar och kulturutövare. Den ska vara en inkluderande folkfest där hela staden kan delta.

## Därför ska vi:

- Satsa på jämställt deltagande i idrott
- Bygga fler fotbollsplaner
- Bygga en ny simanläggning i östra Malmö
- Reformera bidragsreglerna för föreningar för att föreningar som missgynnas idag ska kunna få stöd, exempelvis genom bussbidrag
- Visa Malmö's stora konstsamling publikt
- Digitalisera och skydda vårt kulturarv
- Införa svensk och lokal kulturkanon i skolan
- Öppna upp skolor och andra kommunala lokaler för kultur- och fritidsaktiviteter
- Öka tryggheten på biblioteken
- Förenkla regler för popup-verksamheter och tillfälliga evenemang
- Skapa bättre förutsättningar för uteserveringar och stadsliv
- Arbeta aktivt för fler stora evenemang i Malmö
- Utredda möjligheten till en större publik attraktion som nöjesfält
- Utveckla Malmöfestivalen med större utrymme för lokala aktörer

## ÄLDREOMSORG & HEMTJÄNST

Malmö ska vara världens bästa stad att bli gammal i. Så är det inte i dag. Under flera år har Malmö rankats som en av landets sämsta kommuner på att erbjuda en värdig äldreomsorg. Hemtjänsten får svaga omdömen och valmöjligheterna är begränsade. Det är inte rättvist. Den som har arbetat och varit med och byggt vår stad ska kunna lita på att samhället finns där när man behöver det. Malmö ska vara en stad där det är tryggt och värdigt att åldras, där stödet fungerar och där självbestämmandet står i centrum.

Du ska inte förlora makten över ditt liv bara för att du blivit äldre. Valfrihet driver kvalitet – när äldre kan välja utförare ökar kraven på att leverera god omsorg och händerna i vården blir fler. Därför vill vi införa valfrihet i hemtjänsten och pröva fler utförarformer. I en stad där du får välja skola och boende ska du också kunna välja hemtjänst.

Malmö står inför stora demografiska förändringar och den snabbast växande gruppen är personer över 80 år. Om inte en tydlig förnyelse sker riskerar vi att möta ökningen med sänkta ambitioner i en tid då motsatsen behövs. För att möta utvecklingen krävs både kvalitet och kapacitet. Fler trygghetsboenden och mellanalternativ måste byggas så att steget mellan eget boende och särskilt boende inte blir så stort.

Ensamheten och den psykiska ohälsan bland äldre måste brytas genom fler sociala aktiviteter, träffpunkter och samarbete med civilsamhället. Fler aktivitetssamordnare och äldreкураторer ska bidra till gemenskap, utevistelse och rikare vardag.

Måltiden är en grund för hälsa och livskvalitet. God mat är en central del av ett gott liv och måltiderna har stor betydelse för gemenskap och välbefinnande. Malmö behöver utveckla ett nytt måltidskoncept med bättre näringsinnehåll, kortare varmhållning och större fokus på måltiden som en del av det förebyggande hälsoarbetet. Fler tillagningskök i verksamheterna ska etableras för att höja kvaliteten och upplevelsen.

Modern välfärdsteknik ska användas för att stärka frihet och trygghet. Det finns redan beprövad teknik som automatiska duschar, sensorer som ersätter nattliga tillsyner, läkemedelsrobotar och digital hemtjänst. Rätt använd teknik kan göra stödet mindre ingripande i människors vardag och samtidigt frigöra tid för anställda som i stället kan användas till mänsklig kontakt, aktiviteter och utevistelse. Tekniken ska inte ersätta människor utan förstärka kvaliteten och självständigheten i omsorgen.

Rätt kompetens måste finnas på rätt plats. Erfarna undersköterskor är avgörande för kvaliteten och deras roll ska stärkas genom fler specialistfunktioner och en tydlig lönesatsning. Arbetsuppgifterna ska organiseras så att vårdutbildad personal inte utför serviceuppgifter som andra kan göra. Sjuksköterskor är den medicinska nyckelgruppen och måste ges bättre förutsättningar och avlastas från administration. Samtidigt krävs ett stopp för hyrpersonal för att stärka kontinuiteten. Chefer i äldreomsorgen ska också ha rimligt antal medarbetare per chef och bättre administrativt stöd så att de kan vara närvarande ledare i verksamheten och ge personalen rätt förutsättningar att göra ett bra arbete.

Språket och kommunikationen är helt avgörande för kvaliteten i äldreomsorgen. Att förstå personalen och själv bli förstådd är grundläggande för att man ska känna sig trygg och bemött med värdighet. Bristande språkkunskaper kan också få mycket allvarliga konsekvenser när medicinering och andra insatser blir fel. Därför ska språkraven skärpas och utbildningen i svenska språket förbättras.

Kvaliteten i äldreomsorgen ska följas upp öppet och systematiskt. Malmö ska ansluta sig till Hemtjänstindex för att få ett forskningsbaserat och jämförbart kvalitetsmått som utgår från den äldres perspektiv. Färre olika personer hos den äldre ska vara norm. Resultat ska mätas, redovisas och användas för att åtgärda brister. Äldres upplevelser ska tas på allvar och leda till konkret förändring.

Äldreomsorgen ska vara trygg. Ingen ska anställas utan en noggrann bakgrundskontroll. Den som får hjälp ska få ett större inflytande över vem som utför insatsen, exempelvis genom att välja kön på personalen som utför de mest intima arbetsuppgifterna. Äldretrygghetssamordnare ska införas för att förebygga och agera mot missförhållanden även i verksamheter som inte har kommunen som huvudman.

Trygghet i vardagen är avgörande för många äldre. Bedrägerier, stölder och annan brottslighet drabbar ofta äldre Malmöbor, i hemmet, via telefon eller på platser de besöker i vardagen. Malmö ska därför stärka samarbetet med polis, banker och civilsamhälle för att förebygga och agera mot brott mot äldre.

Processen kring hjälpmedel ska vara enkel och värdig. Utlämning och återlämning ska fungera smidigt i samarbete med regionen. När en närstående har gått bort ska det vara enkelt att lämna tillbaka hjälpmedel utan att behöva navigera genom krångliga regler eller byråkratiska processer. I en svår stund ska systemet underlätta, inte göra det tyngre.

Att åldras i Malmö ska inte innebära att makten över det egna livet försvinner. Det ska istället innebära att man möts av trygghet, respekt och valfrihet. Med högre krav, tydligare styrning och större respekt för individen kan Malmö bli den stad där det är bäst i världen att bli gammal.

### **Därför ska vi:**

- Genomföra riktade satsningar på högre kvalitet i äldreomsorgen
- Öka valfriheten i hemtjänsten
- Bygga fler trygghetsboenden
- Erbjuder fler insatser mot ensamhet, som måltidsvän och social gemenskap
- Anställa fler aktivitetssamordnare och äldreкураторer
- Införa ett nytt måltidskoncept med god, varm och näringsrik mat
- Satsa på modern välfärdsteknik
- Införa en fast äldrekontakt
- Säkerställa bättre kontinuitet i äldreomsorgen
- Ge chefer en rimlig arbetsbelastning och bättre administrativt stöd
- Stärka det svenska språket hos personalen
- Ansluta Malmö till Hemtjänstindex, ett nationellt kvalitetsmått som jämför hemtjänstens kvalitet ur den äldres perspektiv
- Säkerställa daglig utevistelse som en del av omsorgen
- Låta äldre välja kön på personalen i äldreomsorgen
- Införa en äldretrygghetssamordnare
- Öka informationsinsatserna mot bedrägerier riktade till äldre
- Förenkla hanteringen av hjälpmedel så att utlämning och återlämning fungerar smidigt och värdigt

# FUNKTIONSTÖD

Malmö ska vara en stad där människor med funktionsnedsättning kan leva fria, självständiga och trygga liv. Stödet ska präglas av respekt för den enskildes rättigheter, hög kvalitet i insatserna och en tydlig ambition att stärka delaktigheten i samhället. Ingen ska begränsas av bristande stöd, otydliga beslut eller otillgängliga miljöer. Rätten att bestämma över sitt eget liv måste gälla alla.

Insatser enligt LSS ska utgå från individens behov och bygga på självbestämmande. Stödet ska vara rättssäkert, förutsägbart och hålla hög kvalitet i hela staden. Bostäder med särskild service ska vara en del av den ordinarie bebyggelsen och bidra till inkludering, inte segregation. Institutionsliknande lösningar hör inte hemma i ett modernt samhälle.

Daglig verksamhet ska i högre grad anpassas efter individens förmåga, ambition och syfta till att komma vidare till arbete. Kopplingen till arbetsmarknaden ska stärkas genom att daglig verksamhet förläggs hos Malmös företag. För dem som har arbetsförmåga ska vägen till praktik, arbete och egen försörjning stärkas genom jobbskuggning, praktikplatser och nära samarbete med stadens förvaltningar och näringslivet. Elever i anpassad skolform ska ges likvärdig studie- och yrkesvägledning för att övergången till vuxenlivet ska bli trygg och tydlig och präglas av tro på människors förmåga. Stadens förvaltningar och bolag ska pröva möjligheten att erbjuda anställningar efter anpassad gymnasieskola.

NPF-kordinatorer ska införas för att stötta individer och familjer som lever med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar genom att samordna insatser från skolan, vården och socialtjänsten.

Barn och unga med funktionsnedsättning är särskilt sårbara i miljöer präglade av kriminalitet. Därför ska rekryteringen av barn och unga till kriminella nätverk kartläggas och förebyggas med riktade insatser i samverkan mellan skola, socialtjänst och funktionsstöd.

Personalens kompetens är avgörande. Språkkrav och kvalitetssäkring ska vara självklara delar av verksamheten. Malmö stad ska vara en attraktiv arbetsgivare som kan rekrytera, utveckla och behålla rätt kompetens för att ge stöd till människor med funktionsnedsättning.

En meningsfull vardag är avgörande för livskvaliteten. Fler barn och unga med funktionsnedsättning ska ha möjlighet att delta i fritidsaktiviteter, kultur och idrott. Tillgången till simning för personer med funktionsnedsättning ska förbättras. Lekplatser ska utformas i större utsträckning så att alla barn kan delta i lek och gemenskap, oavsett funktionsförmåga.

Stadens insatser och verksamheter ska ge människor verkliga möjligheter att leva självständiga liv och vara fullt delaktiga i samhället. Malmö ska vara en stad där människor med funktionsnedsättning möts av respekt, kvalitet i stödet och miljöer som är tillgängliga för alla.

### **Därför ska vi:**

- Förstärka valfriheten inom LSS
- Bygga småskaliga och integrerade LSS-bostäder
- Göra daglig verksamhet mer individanpassad och arbetsinriktad
- Stärka studie- och yrkesvägledningen för elever i anpassad skolform
- Införa NPF-koordinatorer
- Förbättra tillgången till simning för personer med funktionsnedsättning
- Tillgänglighetsanpassa fler lekplatser

## **MILJÖ & KLIMAT**

Malmö ska vara en stad som kombinerar tillväxt med ansvar för miljön och klimatet. Ett starkt och växande näringsliv och ett ambitiöst klimatarbete står inte i motsats till varandra. Tvärtom förutsätter de varandra. Klimatpolitiken ska vara teknikorienterad, pragmatisk och bygga på innovation snarare än symbolåtgärder. Utsläppen ska minska samtidigt som staden utvecklas, växer och skapar jobb.

Omställningen måste också vara rättvis. Den ska inte göra vardagen svårare för människor som redan gör rätt för sig. Klimatarbetet ska underlätta för Malmöbor och företag att ställa om, inte bestraffa dem som arbetar, driver företag eller behöver bilen i vardagen.

Miljötillsynen ska stärkas för att säkerställa att lagar och regler följs. Seriösa företag ska inte missgynnas av att andra bryter mot regelverket. Rättvis konkurrens är en förutsättning för både en fungerande marknad och ett effektivt miljöarbete. En tydlig och rättssäker tillsyn bidrar både till bättre miljö och sund konkurrens.

Malmö stad ska bidra till en robust och kostnadseffektiv energiförsörjning genom solceller på fler kommunala byggnader. Skolor, idrottshallar och andra offentliga byggnader kan producera egen el och bidra till en mer robust energiförsörjning. Samtidigt ska laddinfrastrukturen byggas ut i hela staden så att fler kan välja eldrivna fordon. Omställningen ska vara möjlig för fler – inte bara för dem med störst ekonomiska resurser.

Stadsmiljön ska utvecklas med fler gröna torg och mötesplatser. Trädplantering, parker och gröna stråk bidrar till bättre luftkvalitet, svalare stadsklimat och ökad trivsel.

Alla Malmöbor ska ha nära till grönska och attraktiva utemiljöer. Gröna tak och väggar kan förbättra dagvattenhanteringen och stärka den biologiska mångfalden. Klimatanpassning ska vara en naturlig del av stadsplaneringen.

Malmö ska vara en ren och välskött stad. Arbetet mot nedskräpning ska prioriteras och renhållningen stärkas både på land och i vatten för att minska skräp i gator, parker, kanaler och hav. Det minskar både miljöpåverkan och bidrar till en mer trivsamt stadsmiljö.

I såväl nyproduktion som ombyggnation ska klimatsmarta och hållbara byggmaterial uppmuntras. Byggsektorn står för en betydande del av utsläppen och här finns stor potential för innovation. Malmö ska vara en stad där nya lösningar testas och utvecklas.

Malmö's miljöarbete ska vara långsiktigt, kunskapsbaserat och inriktat på åtgärder som ger verklig effekt. Genom teknisk utveckling, smart stadsplanering och tydligt ansvar kan vi minska utsläppen och samtidigt göra Malmö till en ännu mer attraktiv stad att leva och verka i även för kommande generationer.

#### **Därför ska vi:**

- Stärka miljötillsynen
- Installera fler solceller på kommunala byggnader
- Bygga ut laddinfrastrukturen för elfordon
- Plantera fler träd
- Göra gråa och tråkiga platser grönare
- Anlägga fler gröna tak och väggar
- Prioritera arbetet mot nedskräpning
- Främja klimatsmarta byggmaterial och återbruk

# STADSUTVECKLING & INFRASTRUKTUR

Malmö ska byggas för Malmöborna. Utgångspunkten när staden utvecklas måste vara att människors vardag ska förbättras, inte drabbas av orättvisa försämringar. Den som anstränger sig ska kunna göra bostadskarriär. Företagen som skapar jobb ska få plats att blomstra. Så bygger vi en stad där fler får möjlighet att förverkliga sina ambitioner och där utvecklingen kommer hela staden till del. Malmö ska växa så att det blir bättre för Malmöborna och vara en stad där man kan stanna kvar hela livet.

Malmös styrka är mångfalden – här finns något för alla. Olika områdets särprägel ska bevaras och förstärkas. Ny bebyggelse ska präglas av god arkitektonisk utformning, hög kvalitet och respekt för stadens karaktär. Vi vill släppa fram högre och tätare bebyggelse i centrala lägen för att använda marken effektivt och skapa underlag för handel, service och kollektivtrafik. Samtidigt ska småskaligheten i byarna värnas. Centrumstråk och torg ska vara levande, attraktiva och gröna.

Barnfamiljer ska kunna leva sina liv här utan att behöva flytta till en annan kommun för att kunna köpa ett hus och få ekonomin att gå ihop. Därför vill vi planera för fler radhus och villor.

Fler bostadsrätter måste möjliggöras i utsatta områden, exempelvis genom ombildning, där det finns intresse. Den som anstränger sig, jobbar och sparar ska kunna ta nästa steg utan att tvingas lämna sitt område. Fler studentbostäder ska byggas för att stärka Malmös attraktion som kunskapsstad.

Stadsmiljön ska vara trygg, trivsamt och inbjudande i vardagen. Bostadskvarter ska planeras med närhet till grönska, lekplatser och service så att människor enkelt kan leva sina liv nära hemmet. En väl utformad stadsmiljö stärker gemenskapen mellan människor och gör Malmö till en bättre stad att leva i.

För att underlätta för fler att ta del och njuta av stadens parker ska fler grillplatser, lekplatser, bord och sittplatser anläggas där det är lämpligt. Belysning och renhållning i parkerna ska prioriteras.

Fler trygghetsboenden ska byggas för äldre som vill ha ett mer anpassat boende men inte är i behov av särskilt boende. Äldre Malmöbor ska ha möjlighet att bo kvar i sin stad med trygghet och livskvalitet. Bostadsanpassning är en frihetsreform. Fler ska få rätt stöd i tid för att kunna bo kvar hemma längre med självständighet och trygghet. Processerna ska förenklas och bli mer rättssäkra, så att beslut fattas snabbt och med individens behov i centrum.

Utsatta områden ska rustas upp genom långsiktiga investeringar i gårdar, belysning och trygghetsskapande åtgärder. Alla Malmöbor ska kunna känna stolthet över sitt område och ha tillgång till trygga och välskötta boendemiljöer.

Samhällsservice som skolor, vård och handel ska integreras i ny bebyggelse från början och kunna anpassas efter förändrade behov. Levande stadsdelar skapas genom närhet till service, arbetsplatser och mötesplatser.

Malmö ska planeras så att företag kan växa och skapa jobb. Därför måste mer mark avsättas för tillverkningsindustri och annan jobbskapande verksamhet. I översikts- och detaljplaner ska mark för företag prioriteras så att företag både kan etablera sig och expandera. Planprocesserna behöver bli mer flexibla. Detaljplaner ska vara mer generella och inte vara överdetaljerade, så att lokaler och tomter ska kunna anpassas efter behov utan långdragna och kostsamma planändringar. En aktiv markpolitik för verksamheter stärker Malmös utveckling som industristad och skapar fler arbetstillfällen i staden.

En stad som planeras med långsiktighet, rättvisa spelregler och tydligt ansvar skapar bättre förutsättningar för både människor och företag att växa.

En växande stad kräver fungerande transporter. Malmö ska vara en stad där det är enkelt att ta sig till arbete, skola och fritid oavsett om man går, cyklar, kör bil eller åker kollektivt. Stadens trafikpolitik ska utgå från framkomlighet, tillgänglighet och rättvisa villkor för alla som rör sig i staden.

Barnfamiljer som behöver bilen för att få livspusslet att gå ihop ska inte straffas. Trafiksäkerheten vid förskolor och skolor ska prioriteras genom säkra angöringsplatser för lämning och hämtning. Korttidsparkeringar vid butiker ska öka tillgängligheten för lokala företag. Parkeringsavgifter ska ses över och sänkas eller tas bort där de inte fyller en tydlig trafikreglerande funktion. Boendeparkeringen ska återställas och parkeringslösningar under mark vid torg ska möjliggöra fler levande mötesplatser ovan jord.

Cykelinfrastrukturen ska byggas ut och rustas upp. Sammanhängande cykelbanor ska prioriteras för att skapa ett tryggt, effektivt och välfungerande nät i hela staden.

Det ska vara enkelt att transportera sig med en trygg och pålitlig kollektivtrafik i staden. Arbetet med Öresundsmetron ska intensifieras för att stärka regionens sammanhållning, förbättra pendlingen över sundet och skapa nya möjligheter för arbete, företagande och tillväxt.

Överbyggnad av vägar ska användas för att skapa mer byggbar mark och minska barriäreffekter mellan stadsdelar. På större leder ska grön våg införas för att förbättra framkomligheten, minska köbildning och sänka utsläppen.

Malmös trafiksystem ska planeras så att människor kan ta sig fram smidigt i vardagen och så att stadens utveckling inte begränsas av bristande infrastruktur.

## Därför ska vi:

- Värna byarnas småskaliga karaktär
- Tillåta högre bebyggelse i centrala lägen
- Bygga fler småhus och villor
- Öka andelen bostadsrätter i utsatta områden, exempelvis genom att möjliggöra ombildning
- Bygga fler studentbostäder
- Stärka arbetet med bostadsanpassning för äldre och personer med funktionsnedsättning
- Rusta upp och modernisera miljonprogramsområden
- Integrera skolor, service och mötesplatser i ny bebyggelse
- Låta jobbskapande väga tungt i markpolitiken
- Se till att det finns trafiksäkra angöringsplatser vid skolor
- Skapa fler korttidsparkeringar vid handel och service
- Genomföra en översyn av och sänka parkeringsavgifterna
- Bygga parkeringsplatser under mark
- Bygga fler och förbättra cykelbanor
- Skapa sammanhängande cykelstråk genom staden
- Intensifiera arbetet för Öresundsmetron
- Utredda möjligheten att överbygga större trafikleder
- Införa grön våg på stadens större trafikstråk

